

8. Krótkoterminowy plan działania

8.1.	Założenia ogólne.....	2
8.2.	Zapobieganie powstawaniu i ograniczenie wytwarzania odpadów.....	2
8.3.	Systemy zbierania odpadów.....	3
8.3.1.	Wzrost efektywności gospodarki odpadami.....	4
8.3.2.	System zbiórki i zagospodarowania bioodpadów.....	5
8.3.3.	System zbiórki i zagospodarowania odpadów wielkogabarytowych.....	7
8.3.4.	System zbiórki i zagospodarowania odpadów budowlanych.....	7
8.3.5.	System selektywnej zbiórki odpadów w tym odpadów opakowa- niowych.....	8
8.4.	Odpady niebezpieczne.....	10
8.5.	Instalacje odzysku i unieszkodliwiania odpadów.....	12
8.6.	Organizacja.....	13
8.7.	Finansowanie, zwrot nakładów i kredyty.....	13
8.8.	Prawo lokalne (Regulaminy)	17
8.9.	Ewidencja i monitoring odpadów.....	17

8. Krótkoterminowy plan działania (na lata 2004-2007).

8.1. Założenia ogólne

W okresie krótkoterminowym zaleca się takie kierunki działań, które są zgodne z zasadami gospodarowania odpadami wynikającymi z uwarunkowań prawnych. Zaleca się działania niezbędne, przygotowujące wdrożenie działań długoterminowych zawartych w planie gospodarki odpadami gminy.

W planie krótkoterminowym, dokonano również oceny zalecanych działań, wpływających na ilościowe strumienie prognozowanych odpadów powstających na terenie Miasta Koronowo oraz terenach wiejskich gminy.

Zostaną wprowadzone lub kontynuowane działania, które bezpośrednio wpłyną na uzyskanie efektów takich jak:

- minimalizacja powstawania odpadów na terenie gminy
- maksymalizacja udziału wszystkich mieszkańców w systemie zbiórki odpadów komunalnych
- maksymalne wykorzystanie powstałych odpadów, a odpady których nie można wykorzystać- unieszkodliwiać czyli przekształcić do postaci odpadów końcowych, jak najmniej szkodzących środowisku.

Uzyskane efekty, powinny być zgodne z zawartymi i zalecanymi działaniami w zakresie gospodarki odpadami w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami oraz w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami. Działania, mają bezpośrednio przyczynić się do uzyskania efektów, które należy osiągnąć w związku z procesem przystąpienia Polski do UE, zawartych w Traktacie Akcesyjnym. Działania te mają być zgodne z wyznaczonymi okresami przejściowymi w zakresie dostosowania do standardów środowiskowych, w dziedzinie gospodarki odpadami.

Plan działań zawiera listy zadań krótkoterminowych w gospodarce odpadami dotyczących następujących procesów:

- zapobiegania powstawania i ograniczania wytwarzania odpadów
- systemu zbierania poszczególnych strumieni odpadów,
- technologicznego odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

W trakcie realizacji planu, należy modyfikować działania w zależności od uzyskiwanych pozytywnych lub negatywnych wyników.

8.2. Zapobieganie powstawaniu i ograniczenie wytwarzania odpadów

W każdym procesie produkcyjnym oprócz uzyskanego pozytywnego efektu jakim jest wyprodukowanie danego produktu, jest powstanie odpadu. Obecnie w ramach ogólnej tendencji rozwoju prowadzi się działania w celu wprowadzenia tzw. zasady Czystszej Produkcji.

Zasada ta oraz związane z nią procedury zmierzają do tego, by w zakładzie produkcyjnym powstał system ciągłego analizowania procesów technologicznych i ich ulepszanie pod

kątem minimalizacji zużycia materiałów, redukcji lub minimalizacji strumienia odpadów u źródła lub ich recykulacji w procesie, jeśli redukcja lub recykulacja jest niemożliwa.

Konsument, również jest posiadaczem i wytwórcą odpadów gdyż jest podmiotem uczestniczącym w tzw. "cyklu życiowym produktu" i ma bezpośredni wpływ na jego powstawanie. Prowadzona edukacja ekologiczna winna wpłynąć na postępowanie konsumenta w świadomym wyborze korzystania z danych produktów.

8.3. Systemy zbierania odpadów

Istniejący system zbierania odpadów w gminie musi być ukierunkowany na uzyskanie strumienia odpadów charakteryzujących się jednolitością materiałową, a ich zbiórka powinna nastąpić najbliżej źródła powstawania.

Działania, które niezbędnie należy podjąć w zakresie gospodarki odpadami to:

- zwiększenie efektywności istniejącego systemu zbiórki odpadów komunalnych poprzez zwiększenie liczby mieszkańców obsługiwanych przez system,
- rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych tzw. odpadów przeznaczonych do recyklingu i odzysku,
- wprowadzenie i budowa systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych.

Te działania muszą być realizowane zarówno na terenie Miasta Koronowo oraz na terenach wiejskich Gminy.

Ze względu na różne możliwości rozwiązywania problemów w zakresie gospodarki odpadami w szczególności w zakresie zbiórki selektywnej na terenach wiejskich oraz na terenach miejskich (doświadczenie krajów wysokoprzemysłowych prowadzących gospodarkę odpadami komunalnymi od szeregu lat), w tym rozdziale przedstawiono możliwe kierunki działań w zakresie poszczególnych zadań, zarówno dla Miasta Koronowo oraz na terenach wiejskich gminy.

Selektywna zbiórka poszczególnych rodzajów odpadów pozwala na dalsze ich traktowanie w sposób optymalny. Przyczyni się to do: odzyskiwania wartościowych materiałów odpadowych w stanie stosunkowo czystym, co będzie miało wpływ na opłacalność odzysku.

Przy prowadzeniu takiego systemu zbierania odpadów następuje skierowanie strumienia odpadów do najwłaściwszej technologii dalszego procesu przekształcania, gwarantującego dalszy odzysk materiałów lub energii.

Zgodnie z nowymi uwarunkowaniami prawnymi do działań własnych gminy należy obowiązek zorganizowania i zbudowania selektywnej zbiórki odpadów takich jak:

W grupie odpadów komunalnych, opakowaniowych:

- ◆ szkło,
- ◆ papier i makulatura,
- ◆ opakowania z tworzyw sztucznych.

W grupie odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych:

- ◆ baterie i akumulatory,

- ◆ lampy luminescencyjne, świetlówki,
- ◆ odpady medyczne.

Inne strumienie odpadów w odpadach komunalnych to:

- ◆ odpady biodegradowalne,
- ◆ odpady wielkogabarytowe,
- ◆ odpady budowlane.

W tym punkcie planu zostaną omówione działania w zakresie budowy systemów selektywnej zbiórki: odpadów biodegradowalnych, odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych, a przede wszystkim budowy systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych u źródła (odpadów opakowaniowych).

8.3.1. Wzrost efektywności gospodarki odpadami

Pierwszym działaniem, które bezpośrednio wpłynie na efektywność dalszych przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami będzie zwiększenie stosunku ilości odpadów zebranych do wytworzonych, przy objęciu znacznej grupy mieszkańców oraz edukacja w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami skierowana do wszystkich mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych.

Prowadzone działania muszą być ukierunkowane na właściwą informację i edukację skierowaną do mieszkańców dla włączenia ich do istniejącego systemu zbiórki odpadów.

Należy zaznaczyć, że prawo gminne podjęte Uchwałą nr IX/109/2003 Rady Miejskiej w Koronowie z dnia 26 czerwca 2003r. dokładnie precyzuje obowiązki spoczywające na wszystkich właścicielach nieruchomości w zakresie zasad utrzymania czystości i porządku.

Proces koordynacji dotychczasowych działań i przeprowadzenie oceny obecnego systemu bezpośrednio wpłynie na proces podejmowania konkretnych działań mających na celu poprawę wydajności istniejącego systemu zbiórki odpadów komunalnych -zmieszanych. System zbiórki odpadów zmieszanych oparty jest na indywidualnych umowach, a odpady są zbierane do pojemników o pojemnościach od 110 do 1100 litrów. Ten system nadal będzie kontynuowany. Zebrane odpady zmieszane wywożone są na składowisko.

Czynniki jakie wpływają na to, że znacząca liczba gospodarstw nie jest objęta umowami na odbiór odpadów komunalnych to:

1. Względy ekonomiczne,
2. Niekorzystna infrastruktura osadnicza wpływająca na nie włączanie się do systemu zbiórki odpadów wszystkich mieszkańców (szczególnie na terenach wiejskich gminy).
3. Specyfika form zabudowy (w tym domki letniskowe, altanki na ogródkach działkowych).

Na zmianę postaw, duży wpływ ma prowadzona edukacja wśród mieszkańców.

Urząd Gminy od szeregu lat prowadzi rozwiniętą akcję informacyjno-edukacyjną oraz podejmuje działania profilaktyczne ukierunkowane na ciągłą informację o właściwym postępowaniu z odpadami.

Działania profilaktyczne i informacyjno-edukacyjne prowadzone przez Gminę Koronowo w zakresie gospodarki odpadami to:

- organizowanie cyklicznych akcji (w tym akcji „Sprzątanie Świata”),
- sukcesywne zwiększanie ilości pojemników do selektywnej zbiórki odpadów,
- kontrola terenu posesji w zakresie wywiązywania się z obowiązku utrzymania czystości i porządku,
- współpraca z różnymi organizacjami edukacyjnymi i ekologicznymi działającymi w regionie,
- informacja o podmiotach działających w zakresie gospodarki odpadami,
- współpraca z jednostkami szkolnymi, które prowadzą interaktywne zajęcia w zakresie edukacji ekologicznej (dokładny opis form i działań przedstawiono w Gminnym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Koronowo – rozdział edukacja).

Organizowane i przytoczone powyżej działania, przełożyły się na uzyskanie znaczącego wzrostu zbiórki odpadów w 2003 r w stosunku do 2002r, w tym również w zakresie zbiórki odpadów podlegających odzyskowi. Poprawna praca i prowadzone inwestycje w firmach działających w zakresie gospodarki odpadami również przedłożyły się na uzyskanie powyższego efektu.

Do roku 2007r zaleca się poprawę wskaźnika odpadów zebranych do wytworzonych do poziomu około 75% - dla Miasta Koronowa, a dla terenów wiejskich do poziomu około 25%.

Najważniejszymi zadaniami edukacji ekologicznej w stosunku do gospodarki odpadami jest przekazanie informacji o:

- celowości prowadzenia zbiórki odpadów komunalnych oraz selektywnej zbiórki odpadów przeznaczonych do ponownego zagospodarowania,
- poziomie finansowania i przepływie środków budżetowych kierowanych na likwidację efektów niewłaściwego gospodarowania odpadami, które mogłyby być wykorzystane na inne cele,
- właściwym postępowaniu z odpadami w gospodarstwie domowym
- wprowadzanym systemie zbiórki odpadów.

Gmina Koronowo nadal będzie prowadziła dotychczasowe działania, z uwzględnieniem procesu informacyjnego o działaniach prowadzonych w zakresie gospodarki odpadami.

Uzyskanie akceptacji społecznej oraz uzyskanie aktywnej postawy mieszkańców w procesie wdrażania systemu przyczyni się do właściwego realizowania przyjętego w PGO programu działania.

Koszty związane z procesem edukacyjno- informacyjnym podano w Programie Ochrony Środowiska – rozdział edukacja.

8.3.2. System zbiórki i zagospodarowania bioodpadów

W rozwiązaniach gospodarki odpadami komunalnymi uwzględniających wymagania Unii Europejskiej szczególną uwagę należy zwrócić na Dyrektywę Rady Unii Europejskiej nr 99/31 z 26 kwietnia 1999r. w sprawie składowania odpadów, w tym zwłaszcza na artykuł 5 pkt. 1 i 2.

Punkt 1 ww. artykułu zobowiązuje państwa członkowskie do opracowania strategii redukcji odpadów biodegradowalnych przeznaczonych do składowania. Według artykułu 5 pkt. 2 strategia ta powinna zagwarantować redukcję odpadów biodegradowalnych.

Zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych deponowanych na składowiskach powinno być osiągnięte poprzez stosowanie metod recyklingu, kompostowania, produkcji biogazu oraz wprowadzania innych działań, które zmierzają do odzysku materiałów i energii.

Krajowa strategia dotycząca redukcji odpadów biodegradowalnych powinna gwarantować uzyskiwanie następujących poziomów tych odpadów kierowanych na składowisko:

- do 75% wagowo w 2010 roku,
- do 50% wagowo w 2013 roku,
- do 35% wagowo w 2020 roku masy odpadów z 1995 r.

Źródłem biomasy są :

- ➔ odpady z gospodarstw domowych i obiektów infrastruktury – udział 30 % odpadów,
- ➔ odpady komunalnopodobne (z obiektów działalności gospodarczej) – 30 % odpadów,
- ➔ odpady z terenów zieleni – biomasa stanowi 100% odpadów.

Zaznaczyć należy, że w łatwy sposób można przeprowadzić selektywną zbiórkę z tych źródeł, w których 100% odpadu stanowi biomasa.

Zorganizowanie selektywnej zbiórki bioodpadów przedstawiono w 2 wariantach.

Wariant I - działanie oparte na pozyskaniu odpadów z łatwych źródeł oraz charakteryzujących się wysoką jednolitością np. z terenów zieleni miejskiej – system odbioru w kontenerach lub workach na tzw. odpady zielone. Pozyskanie odpadów od gospodarstw indywidualnych poprzez system specjalnych pojemników zwanych kompostowcami (budowa pojemnika uwzględnia proces przewietrzenia i odwadniania) oraz system worków na odpady zielone. Pozyskane odpady będą poddane procesowi kompostowania w tzw. kompostowniach typu otwartego przyzmoowego. Niezależnie od powyższego prowadzenia procesu budowy przydomowych kompostowników - kompostowanie w obrębie własnego gospodarstwa.

Wariant II - działanie oparte na rozwoju przydomowych kompostowni, proces kompostowania w sposób nie powodujący uciążliwości lub zagrożenia dla mieszkańców sąsiednich nieruchomości z zachowaniem obowiązujących przepisów sanitarnych.

Wariant I jest zalecanym sposobem działania na terenach miejskich, również dla miast średnich, a wariant II dla terenów wiejskich. Gospodarka odpadów roślinnych, kuchennych i ogrodowych na terenie Miasta Koronowo będzie prowadzona zgodnie z wariantem I, a na terenach wiejskich zgodnie z wariantem II.

Efektem wprowadzanych działań systematycznie będzie następowanie zmniejszanie strumienia bioodpadów kierowanych bezpośrednio na składowisko, a tym samym uzyskanie stopnia redukcji zgodnej z obowiązującymi uwarunkowaniami prawnymi.

Łączny koszt tych działań oszacowano na 50 000 PLN do 2007r., w tym na tereny wiejskie 20 000 PLN.

8.3.3. System zbiórki i zagospodarowania odpadów wielkogabarytowych

Odpady wielkogabarytowe z uwagi na ich wymiary, a także i wagę, nie powinny być gromadzone w tradycyjnie stosowanych pojemnikach czy kontenerach. Muszą być oddzielnie gromadzone oraz wywożone specjalnym taborem.

Podstawowe rodzaje odpadów wielkogabarytowych to:

- chłodziarki, zamrażarki
- kuchnie gazowe, elektryczne i węglowe
- pralki, wirówki
- zmywarki do naczyń,
- pozostały sprzęt (odkurzacze, maszyny do szycia, sprzęt AGD),
- telewizory, komputery, radiodbiorniki,
- meble , stolarka budowlana.

Odpady wielkogabarytowe podlegające opłacie produktowej to:

- chłodziarki i zamrażarki typu domowego zawierające substancje zubożające warstwę ozonową,
- urządzenia klimatyzacyjne zawierające substancje zubożające warstwę ozonową.

Przewidywany wg KPGO stopień rozwoju selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych:

- ◆ w roku 2005 - 20% wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych,
- ◆ w roku 2006 - 20% wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych,
- ◆ w roku 2010 - 50% wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych,
- ◆ w roku 2014 - 70% wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych.

Gmina Koronowo prowadzi selektywną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych. Corocznie prowadzona jest akcja zbiórki tych odpadów. Zbiórka nadal będzie prowadzona w dotychczasowej formie.

Koszt przeprowadzonego działania oszacowano do 2007r. na 20 000 PLN.

8.3.4 System zbiórki i zagospodarowania odpadów budowlanych

Zgodnie z KPGO zakłada się w przypadku odpadów budowlanych następujący rozwój selektywnej zbiórki tych odpadów:

- w roku 2005 - 15% wytwarzanych odpadów budowlanych,
- w roku 2006 - 15% wytwarzanych odpadów budowlanych,
- w roku 2010 - 40% wytwarzanych odpadów budowlanych,
- w roku 2014 - 60% wytwarzanych odpadów budowlanych.

Wytworzone odpady mogą być zagospodarowywane przez wytwórców jak również przez specjalistyczne firmy, oferujące odpłatną „usługę na telefon”. By zbiórka przyniosła efekt należy informować społeczeństwo o takiej usłudze. Należy zaznaczyć, że forma zbiórki może być prowadzona zarówno poprzez kontenery o znacznych gabarytach np.: 7 m³

(np. na placach budowy) oraz dla mniejszych ilości poprzez specjalne worki na odpady budowlane (indywidualne remonty domowe).

Obecnie w Gminie Koronowo prowadzona jest zbiórka w tej formie. Należy wprowadzić identyfikację procesu informacyjnego, że firmy działające w tym zakresie wprowadzą usługę typu workowego. Nieduża opłata oraz łatwy sposób obsługi zachęci mieszkańców do korzystania z tej formy zbiórki.

Efektem działania będzie zmniejszenie strumienia odpadów budowlanych kierowanych bezpośrednio na składowisko odpadów. W stosunku do własnych obiektów Gmina Koronowo będzie prowadzić poprawną gospodarkę, a koszty oszacowano na 20 000 PLN.

Wśród strumienia odpadów budowlanych remontowych są odpady budowlane remontowe zawierające azbest. Azbest zaliczony jest do materiałów niebezpiecznych dla środowiska i sposób postępowania z tym rodzajem odpadu, będącym odpadem niebezpiecznym jest inny, niż pozostałego strumienia odpadów budowlanych. Dokładne zadania związane z tą grupą odpadów zostały przedstawione w rozdziale 8.4.

8.3.5. System selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów opakowaniowych

Gmina Koronowo przeprowadzi proces oceny obecnego systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych opakowaniowych.

Ze względu na znaczny udział procentowy w ogólnym strumieniu odpadów komunalnych, możliwość uzyskania procesu odzysku i recyklingu, łatwość rozróżnienia rodzaju materiału przez każdego mieszkańca prowadzi się selektywną zbiórkę następujących rodzajów odpadów:

- szkło (z możliwością rozdzielenia na szkło białe i kolorowe),
- opakowania z tworzyw sztucznych (tzw. butelki PET, opakowania PP -z polipropylenu i PE- z polietylenu)
- papier i tektura tzw. makulatura

Obecnie na terenie Miasta Koronowo usytuowanych jest 25 gniazd zbiórki składających się z pojemników na szkło i tworzywa, w tym 15 gniazd z pojemnikiem na papier.

Na terenach wiejskich gminy usytuowanych jest 35 gniazd z pojemnikami na szkło i tworzywa sztuczne, 2 gniazda z dodatkowym pojemnikiem na papier.

Uzyskane ilości odpadów poddanych procesowi odzysku z istniejącej sieci w 2003r. to:

- opakowania z tworzyw sztucznych – 15,3 Mg
- opakowania z papieru i tektury -14,8 Mg
- opakowania szklane - 216,7 Mg

Uzyskane efekty pracy tej sieci punktów należy określić jako znaczące, a efektywność może być wyższa poprzez zwiększenie częstotliwości wywozu, ale uzależnione jest to od udziału mieszkańców w systemie.

W najbliższym okresie planowana jest realizacja projektu : „Zapewnienie czystości i estetyki Szlaku Zbiornika Koronowskiego – promowanie segregacji śmieci” . W ramach tego programu ma zostać ustawionych dodatkowo 12 zestawów pojemników do zbiórki szkła, plastiku i papieru wzdłuż tego szlaku, czyli na terenach o znacznym ruchu turystycznym.

Na realizację tego zadania Gmina Koronowo, będzie ubiegać się o pozyskanie środków zewnętrznych.

Obowiązek uzyskania określonego stopnia odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych dotyczy przedsiębiorcy. Na gminie spoczywa obowiązek wprowadzenia systemu zbiórki tego rodzaju odpadu. Zużyte opakowania, zagrażają środowisku, decydują o zwiększeniu zadań gospodarki odpadami komunalnymi.

Instrumenty oraz konkretne cele do osiągnięcia w zakresie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych określa ustawa o obowiązkach przedsiębiorstw w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.

Poniżej przedstawiono stosowane w gospodarce odpadami systemy zbiórki surowców wtórnych zawartych w odpadach komunalnych.

Wariant I – system zbiorczych punktów selektywnego gromadzenia tzw. kontenery ustawiane w sąsiedztwie. Działanie systemu oparte na ustawieniu specjalnych, oznakowanych pojemników, kontenerów wielokomorowych w wyznaczonych, ogólnie dostępnych miejscach.

Wariant II – zbiórka odpadów tzw. „u źródła”. Działanie systemu oparte na indywidualnej zbiórce w każdym gospodarstwie, zbiórka poprzez system dodatkowych pojemników lub kolorowych worków.

Wariant III – zbiorcze punkty selektywnego gromadzenia. Działanie systemu oparte na budowie miejsc ogrodzonych, o zwiększonej liczbie pojemników wraz z usytuowaniem pojemników na odpady problemowe np. odpady niebezpieczne, budowlane, motoryzacyjne itp.

Wariant III stosowany jest tylko dla aglomeracji silnie zurbanizowanych i nie jest brany pod uwagę dla Gminy Koronowo.

Wariant I i II stosowany dla terenów miejskich i wiejskich.

Dla Miasta Koronowa, ze względu na formę istniejącej zabudowy proponuje się dalszy rozwój istniejącego już systemu mieszanego opartego na wariacie I i II. System kolorowych worków prowadzony jest i będzie na terenach o niskiej jednorodzinnej zabudowie np. we wschodnich rejonach miasta (rejon ulic: Ogrodowa, Kwiatowa, Dworcowa). System ustawiania „kontenerów w sąsiedztwie” w pozostałych rejonach, w szczególności w centrum Miasta oraz na osiedlach.

Dla terenów wiejskich gminy proponuje się: utrzymanie systemu ustawionych gniazd zbiórki oraz wzrost liczby gniazd lub pojemników na terenach wysokiego ruchu turystycznego (realizacja projektu „Zapewnienie czystości i estetyki Szlaku Zbiornika Koronowskiego – promowanie segregacji śmieci”).

W stosunku do pozostałych regionów nastąpi promocja systemu workowego z uwzględnieniem zmniejszonej częstotliwości zbiórki – raz na kwartał. System workowy prowadzony będzie w formie umowy indywidualnej, pomiędzy klientem a usługodawcą. Przy sys-

temie tym duże znaczenie ma dobre opracowanie harmonogramu odbioru, czyli przyzwyczajenie mieszkańców do cyklicznego i określonego dnia zbiórki.

Dla terenów wiejskich, ważne jest żeby worki były odstawiane do głównej trasy przejazdu pojazdu odbierającego dany rodzaj surowca wtórnego.

Tabela 8-1 Główne systemy pozyskania surowców wtórnych.

<i>Opis systemu ustawianych kontenerów w sąsiedztwie</i>	<i>Opis systemu workowego</i>
Kontenery specjalne np. typu dzwon o pojemności 1500 litrów, kolorowe wraz z informacją o rodzaju zbieranego surowca wtórnego, preferowane dla wielorodzinnej zabudowy oraz na terenach o wzmożonym ruchu turystycznym; czystość pozyskanego surowca do 70% (30% balastu); wzmożony proces informacyjny na właściwą procedurę korzystania z systemu.	Worki kolorowe np. zielony, biały służący do gromadzenia szkła, czerwony – tworzywa sztuczne, niebieski -papier, tektura, żółty – puszki , drobny złom; czystość pozyskanego surowca do 90% (10% balastu); wzmożony proces informacyjny na właściwą procedurę segregacji w obrębie gospodarstwa, przekonanie o codziennym dokonywaniu segregacji

W wyniku selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych, nastąpi zmniejszenie ich strumienia kierowanego na składowisko oraz uzyskanie materiału wtórnego, umożliwiającego uzyskanie wymaganego poziomu recyklingu i poziomu odzysku.

Łączny koszty oszacowano do 2007r na poziomie 450 000 PLN (w kosztach uwzględniono realizację projektu „Zapewnienie czystości i estetyki Szlaku Zbiornika Koronowskiego – promowanie segregacji śmieci” oraz zakup kompletów worków do selektywnej zbiórki).

8.4. Odpady niebezpieczne

Ważnym problemem Gminy Koronowo, jest brak systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych znajdujących się w strumieniu odpadów komunalnych. Obecnie prowadzony jest proces dopracowania koncepcji zbiórki tego rodzaju odpadów.

Do niebezpiecznych odpadów o charakterze odpadów komunalnych można zaliczyć:

- świetlówki i inne lampy luminescencyjne,
- baterie i akumulatory,
- przepracowane oleje i smary,
- niewykorzystane farby i lakiery oraz opakowania po nich,
- inne chemikalia używane w gospodarstwie domowym,
- kleje, lepiszcza i żywice,
- odczynniki fotograficzne,
- środki ochrony roślin,
- farmaceutyki.

Zgodnie z KPGO zakłada się następujący rozwój systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi:

- w roku 2005 - 15% odpadów będzie zbieranych selektywnie,
- w roku 2006 - 15% odpadów będzie zbieranych selektywnie,
- w roku 2010 - 50% odpadów będzie zbieranych selektywnie,
- w roku 2014 - 80% odpadów będzie zbieranych selektywnie.

Udział procentowy odpadów niebezpiecznych wśród odpadów komunalnych jest nieznaczny. Dla tego rodzaju odpadów nie ma potrzeby budowy rozbudowanej sieci selektywnej zbiórki. Ważne jest przede wszystkim usytuowanie punktów zbiórki w miejscach ogólnie dostępnych i często odwiedzanych przez mieszkańców.

W zależności od danego rodzaju odpadu niebezpiecznego znajdującego się w strumieniu odpadów komunalnych, zalecane jest określone postępowanie.

Możliwe do wprowadzenia systemy zbiórki odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych przedstawiono w 2 wariantach.

Wariant I – budowa sieci Miejsc Zbiórki Wybranych Odpadów Niebezpiecznych (np. zbiórka baterii – pojemnik w pobliżu szkoły, przeterminowane leki – pojemnik w ośrodkach służby zdrowia, w aptekach), forma przygotowanej akcji zbiórki, czyli dostarczenie odpadów do określonego miejsca w określonym czasie. Odbiór zebranych odpadów za pomocą tzw. Mobilnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych, czyli specjalistycznego pojazdu na odbiór tych odpadów i w dalszej części skierowanie danego rodzaju odpadu do Krajowej Sieci Zakładów Unieszkodliwiania Odpadów Niebezpiecznych. Częstotliwość zbiórki z wykorzystaniem systemu mobilnego – w pierwszym etapie – dwa razy do roku.

Wariant II - budowa sieci Miejsc Zbiórki Wybranych Odpadów Niebezpiecznych (jak w wariantcie I) oraz budowa Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych wyposażonego w specjalne pojemniki na dany rodzaj odpadu niebezpiecznego. Harmonogram odbioru i przekazania do Krajowej Sieci Zakładów Unieszkodliwiania Odpadów Niebezpiecznych, będzie wykonywany po pełnym zapełnieniu danego pojemnika.

W odniesieniu do punktów (podmiotów) sprzedających akumulatory i środki ochrony roślin obowiązek przyjęcia odpadów niebezpiecznych spoczywa na właścicielu placówki (nowe uwarunkowania prawne).

Obowiązek zagospodarowania odpadów niebezpiecznych z działalności gospodarczej spoczywa bezpośrednio na wytwórcach tego rodzaju odpadów.

Wariant I zalecany jest dla gmin wiejskich oraz gmin wiejsko-miejskich o niskim wskaźniku zagęszczenia mieszkańców. Wariant II jest zalecany dla gmin wiejskich, gmin wiejsko-miejskich oraz miast o średnim i znacznym stopniu zagęszczenia ludności oraz znacznym zurbanizowaniu. Przygotowywana koncepcja przez gminę Koronowo jest zgodna z wariantem I.

Zaznaczyć należy, że problemem na terenach wiejskich o znacznej powierzchni obszarów rolnych są odpady typu opakowania po środkach ochrony roślin.

Ten problem istnieje na terenach wiejskich gminy, szczególnie w stosunku do magazynowanych odpadów w obrębie gospodarstwa rolnego z okresu sprzed 2001 roku. W tym przypadku zaleca się przeprowadzenie jednorazowej akcji zbiórki. Dla terenów wiejskich gminy oszacowano koszt takiej akcji na 10 000 PLN.

Koszt wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych dla Gminy Koronowo szacuje się – dla Miasta Koronowo -20 000 PLN, dla terenów wiejskich wraz z jednorazową akcją zbiórki opakowań po środkach ochrony roślin -15 000 PLN. Sumaryczna kwota do 2007r. to 35 000 PLN.

Wprowadzenie tego systemu bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie strumienia odpadów niebezpiecznych kierowanych na składowisko i uzyskanie procentowego stopnia selektywnej zbiórki tego rodzaju odpadu.

Azbest. Ważną grupę odpadów stanowią odpady zawierające azbest, które ze względu na właściwości rakotwórcze samego azbestu (włókien azbestowych), są zaliczane do odpadów niebezpiecznych.

Odpady zawierające azbest jako odpady niebezpieczne muszą być:

- usuwane przez specjalistyczne firmy posiadające zezwolenie oraz spełniające określone wymagania,
- transport przez firmę posiadającą odpowiednie zezwolenie (tzw. transport odpadu niebezpiecznego),
- składowanie na składowisku odpadów niebezpiecznych.

W ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętego przez Radę Ministrów, przewiduje się okres około 30 lat na systematyczne usuwanie tego rodzaju odpadu i właściwe postępowanie zgodnie z obowiązującymi uwarunkowaniami prawnymi.

Na terenach wiejskich województwa Kujawsko-Pomorskiego oszacowano występowanie znacznej ilości tych odpadów. Zgodnie z wytycznymi każdy powiat przygotowuje „Program Usuwania Azbestu”, w ramach którego zostanie przeprowadzona inwentaryzacja materiałów zawierających azbest na danym terenie, określone zostaną koszty oraz zostanie opracowana forma wsparcia finansowego. Obecnie brak jest takiego programu dla powiatu bydgoskiego i w najbliższym okresie można oczekiwać podjęcia działań w tym kierunku.

8.5. Instalacje odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Obecnie istniejące instalacje odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie gminy oraz w odległości do 50 km opisano w rozdziale 3. Planowane inwestycje w tym zakresie przedstawiono w rozdziale 7. Zaznaczyć należy, że po analizie bilansowej odpadów oraz analizie finansowej wskazane jest podjęcie działań w celu pozyskania środków zewnętrznych na te główne zadania inwestycyjne, związane z gospodarką odpadami. Jedną z form umożliwiających rozwiązanie problemów w tym zakresie, jest konsolidacja gmin np. tworzenie związków celowych. Zaleca się, aby Gmina Koronowo prowadziła w tym celu rozmowy z najbliższymi gminami, które również obecnie podejmują działania w zakresie wprowadzania gospodarki odpadami w sposób zintegrowany.

Ważnym działaniem prowadzonym przez gminę jest stały monitoring w zakresie powstających miejsc okresowego porzucania odpadów. Gmina prowadzi oraz będzie prowadzić proces likwidacji i rekultywacji terenów zdegradowanych przez odpady. Tego typu działania przyczyniają się do likwidacji terenów, na których dochodzi do skażenia środowiska oraz poprawiają ogólną estetykę gminy. Te działania są szczególnie ważne na terenie gminy, dla której głównym priorytetem jest rozwój poprzez wykorzystanie posiadanych walorów przyrodniczo -turystycznych.

8.6. Organizacja.

W związku z planowanymi działaniami w gospodarce odpadami, na gminie spocznie kilka nowych obowiązków, związanych z nowymi zagadnieniami. Od dobrej organizacji pracy oraz od sprecyzowania zakresu kompetencji, obowiązków i wyznaczenia jednostek odpowiedzialnych za realizację działań.

W celu realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska, w tym zadań informacyjno-edukacyjnych, nastąpi współdziałanie poszczególnych referatów urzędu, mających bezpośredni kontakt z petentem (koordynacja działań), prowadzony będzie ciągły proces informowania społeczności lokalnej o nowych działaniach na terenie gminy oraz prowadzony będzie tzw. dialog społeczny.

Właściwy proces realizacyjny, poprzedzony kampanią informacyjną skierowaną do ogółu mieszkańców, nadzorowanie nad działaniem systemu, prowadzenie procesu udoskonalenia systemu, na podstawie zgłaszanych uwag ze strony użytkowników, przyczyni się do uzyskania standardów w tym zakresie, takich jakie obowiązują w krajach wysoko uprzemysłowionych.

8.7. Finansowanie, zwrot nakładów i kredyty

W Polsce rozbudowany jest system dofinansowywania inwestycji związanych z szeroko pojętą ochroną środowiska tzw. eko-inwestycje.

Instrumentem finansowym gospodarowania w gminie jest Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, służący wspieraniu przedsięwzięć w tej dziedzinie na terenie gminy.

Przychodami gminnego funduszu jest całość wpływów z opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów, 50 % wpływów z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów oraz 20% pozostałych wpływów z tytułu opłat i kar. Środki tego funduszu przeznaczone są m. in. na:

- realizację przedsięwzięć związanych z gospodarowaniem odpadami,
- wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych.

Jednym z rozwiązań możliwych do wprowadzenia przez Gminę jest wprowadzenie tzw. „podatku śmieciowego”. W tym celu formalnie, musi nastąpić przekazanie obowiązku mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami na Burmistrza z jednoczesnym przyjęciem obowiązku opłaty – podatku.

Organizacyjnie tego typu referendum, przeprowadza się w trakcie np. wyborów parlamentarnych, co wpływa na obniżenie kosztów prowadzenia tej akcji oraz uzyskanie niezbędnego udziału mieszkańców.

W wyniku tego typu referendum, może dojść albo do wprowadzenia tzw „podatku śmieciowego” albo do jego odrzucenia i wówczas utrzymana jest obecna sytuacja.

Doświadczenie innych gmin z wprowadzenia rozwiązania wykorzystującego „podatek śmieciowy” są różne.

Spotykany dotychczas problem wiązał się z tym, że część mieszkańców płacąc tego typu opłaty czuła się zwolniona z jakichkolwiek własnych działań w zakresie utrzymania porządku

ku, a także z trudnościami w ściąganiu opłat. Z tych powodów do wdrożenia tego, należy podchodzić z ostrożnością i najlepiej tylko w sytuacji przekonania (w oparciu o wcześniejsze konsultacje społeczne), że dobre strony przeważą nad powyższymi wadami.

Koszty przewidziane dla Gminy Koronowo, szczególnie w stosunku do dużych zadań strategicznych -inwestycyjnych są znaczące. Ze względu na przedstawienie źródeł finansowania w tabeli ujęto zadania opisane w rozdziale 7.

Przedstawione w tabeli 8-2 zadania strategiczne przeznaczono do wykonania w okresie krótkoterminowym: 2004r. - 2007r., natomiast pozostałe zadania, przewidziane na okres: 2004r. – 2011r. są działaniami o charakterze ciągłym.

Tabela 8-2 Harmonogram kosztów, źródeł finansowania, uruchamianie środków finansowych

I ZADANIA WŁASNE GMINY										
Lp.	Nazwa zadania	okres realizacji, wprowadzenie systemu		Planowane efekty ekologiczne	Planowane koszty ogółem* [tys. zł]	UE	NFOŚ	WFOŚ	Środki własne	Partnerzy
1	Edukacja w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami obejmująca: szkoły i ogół mieszkańców oraz przedsiębiorstwa i instytucje publiczne	2004	2011	Współdział w procesie planowej gospodarki, wzrost świadomości ekologicznej, nawyk właściwego postępowania z odpadami	35			X	X	Organizacje ekologiczne, zespoły szkół, szkoły, instytucje publiczne,
2	Rozwijanie systemu selektywnej zbiórki odpadów w tym odpadów opakowaniowych	2004	2007	Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku, wzrost odzysku surowców wtórnych	450			X	X	Firmy działające w zakresie gospodarki odpadami
3	Zorganizowanie selektywnej zbiórki bioodpadów	2004	2007	Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku, wzrost odzysku surowców wtórnych	50 w tym 30M+20w**			X	X	Firmy działające w zakresie gospodarki odpadami
4	Rozbudowa selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych	2004	2007	Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku, wzrost odzysku surowców wtórnych	20			X	X	Firmy działające w zakresie gospodarki odpadami
5	Zorganizowanie selektywnej zbiórki odpadów budowlanych	2004	2007	Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku, wzrost odzysku surowców wtórnych	20			X	X	Firmy działające w zakresie gospodarki odpadami
6	Współdział w tworzeniu systemu identyfikacji, ewidencji i rejestracji odpadów	2004	2011	Wprowadzenie i poprawa systemu monitoringu	0				X	Powiat, województwo

* - rzeczywiste koszty realizacji przedsięwzięć, znane będą po przeprowadzeniu przetargu

** - zapis 30M+20w – oznacza 30 tys. zł na działania na terenie miasta i 20 tys. zł na działania na terenach wiejskich.

cd.Tabela 8-2. Harmonogram kosztów, źródeł finansowania, uruchamianie środków finansowych

ZADANIA WŁASNE GMINY										
I										
Lp.	Nazwa zadania	okres realizacji, wprowadzenie systemu		Planowane efekty ekologiczne	Planowane koszty ogółem* [tys. zł]	UE	NFOS	WFOS	Środki własne	Partnerzy
7	Zwiększenie stosunku ilości odpadów zebranych do wytworzonych przy objęciu znacznej grupy mieszkańców (obecnie około 63% dla miasta i 18 % dla terenów wiejskich)	2004	2011	Zwiększenie ilości odpadów deponowanych na składowisku, ograniczenie niekontrolowanego strumienia odpadów.	0				X	Firmy działające w zakresie gospodarki odpadami
8	Współdziałanie w tworzeniu i rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych	2004	2011	Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku, wzrost odzysku surowców wtórnych	do 2007 r. 35 w tym 20M+15w		X	X	X	Urząd wojewódzki, powiatowy, firmy tzw. komunalne, apteki, serwisy i itp.
9	Proces monitoringu i likwidacji zagrożeń na terenach mogących podlegać procesowi degradacji przez odpady (likwidacja „zwykajowych” miejsc składowania odpadów)	2004	2011	Wyeliminowanie uciążliwości dla środowiska odpadów	Koszty określone corocznie zależnie od potrzeb				X	Firmy działające w zakresie gospodarki odpadami
10	Budowa stacji segregacji odpadów na terenie składowiska w Srebrnicy	2006	2011	Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku, wzrost odzysku surowców wtórnych	1 950		X	X	X	Gminy sąsiednie, firmy działające w zakresie gospodarki odpadami
11	Rekultywacja i monitoring składowiska w Srebrnicy zgodnie z pozytywną decyzją Starosty Bydgoskiego o warunkach rekultywacji gminnego składowiska odpadów stałych kwatery o pow. 2,17 ha.	2004	2011	Ochrona zasobów środowiskowych m in. zasobów wód podziemnych poprzez zachowanie poprawnego procesu rekultywacji i monitoringu	1 450		X	X	X	Firmy działające w zakresie gospodarki odpadami
12	Rozbudowa, uruchomienie i ponowna eksploatacja składowiska w Srebrnicy (z zachowaniem poprawności eksploatacji zgodnie z uwarunkowaniami prawnymi)	2006	2011	Ochrona zasobów środowiskowych m in. zasobów wód podziemnych poprzez zachowanie poprawnego procesu rekultywacji i eksploatacji	4 765 (bez sortowni)		X	X	X	Gminy sąsiednie, firmy działające w zakresie gospodarki odpadami

* - rzeczywiste koszty realizacji przedsięwzięć, znane będą po przeprowadzeniu przetargu

8.8. Prawo lokalne (Regulaminy)

W celu umożliwienia gminie wywiązywania się z przypisanych jej zadań została ona wyposażona w instrumenty prawne, uprawnienia prawodawcze m. in. w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, Rada Miejska jest organem właściwym do wydawania prawa lokalnego. Przepisy gminne są prawem powszechnie obowiązującym, ale tylko na ich terenie. Muszą być one tak sformułowane, aby odpowiadały wymogom stawianym przepisom prawa.

Uprawnienia w zakresie stanowienia o postępowaniu z odpadami komunalnymi przyznane zostało gminie przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Każda gmina może ustanawiać własne prawo obowiązujące na jej terenie w zakresie:

- utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości
- rodzaju urządzeń przeznaczonych do gromadzenia odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, a także zasad ich rozmieszczenia
- częstotliwości, zasad i sposobu usuwania odpadów komunalnych z nieruchomości oraz z innych terenów przeznaczonych do użytku publicznego.

Zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Koronowo reguluje Uchwała nr IX/109/2003 Rady Miasta Koronowo z dnia 26 czerwca 2003 roku w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Koronowo. Zawarte w regulaminie przepisy gminne w sposób szczegółowy zostały omówione w rozdziale 3.4. PGO.

8.9. Ewidencja i monitoring odpadów

Podstawowym systemem informacyjnym zawierającym dane dotyczące ilości i rodzajów wytworzonych, zebranych i unieszkodliwionych odpadów, a także informacje o ilości wysypisk odpadów komunalnych jest system statystyki publicznej (OS-6).

Nowy system informacji o odpadach został wprowadzony ustawą o odpadach (województwo i centralna baza danych). Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 (Dz. U. Nr 152 poz. 1740) w sprawie niezbędnego zakresu informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania danych oraz sposobu prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami – wprowadza się układy informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania przez Ministra Środowiska oraz marszałków województw w celu prowadzenia informatycznych baz danych.

Podstawowym ogniwem omawianego systemu, są dane pozyskiwane od posiadacza odpadów na określonych formularzach ustalonych i zgodnych ze wzorem zawartym w rozporządzeniu Ministra Środowiska (Dz. U. 2001 nr 152 poz. 1737).

Korzystanie z informacji znajdujących się w bazie danych, następuje zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych. Prowadzona jest procedura nadawania numerów identyfikacyjnych. Dane dotyczące posiadacza odpadów będą znane wyłącznie administratorowi bazy lub osobie przez niego upoważnionej. Wojewódzką bazę prowadzi marszałek województwa, zapewniając do niej dostęp następującym organom:

- Ministrowi Środowiska,
- Wojewodzie,
- Staroście,
- Wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Gmina współdziała w tworzeniu systemu identyfikacji, ewidencji i rejestracji odpadów. Z przetworzonych i danych własnych ma zostać stworzony system pod nazwą System Gospodarki Odpadami w Gminie –SGO.

Gmina również uczestniczy w procesie tworzenia systemu monitoringu zgodnie z ustawą o opakowaniach i odpadach opakowaniowych. Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast zgodnie z art.35 ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej zobowiązani są do przekazania sprawozdania dotyczącego rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych przez gminę. Sprawozdania te dostarczają marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu funduszowi ochrony środowiska i gospodarki wodnej, właściwemu ze względu na siedzibę gminy lub związku gmin.

Roczne sprawozdania zawierają informacje o:

- rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych przez gminę lub podmiot działający w jej imieniu;
- rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych przekazanych przez gminę lub podmiot działający w jej imieniu do odzysku i recyklingu;
- wydatkach poniesionych na ww. działania.

Sprawozdanie to przygotowywane jest cyklicznie - rocznie, za poprzedni rok kalendarzowy w terminie do 15 lutego. Dokumentacja potwierdzająca przekazywanie odpadów opakowaniowych do odzysku i recyklingu wg ustawy powinna być dostępna w gminie przez 5 lat.

Gmina Koronowo prowadzi sprawozdawczość w tym zakresie zgodnie z obowiązującym prawem od momentu obowiązywania tych przepisów (od 2001r.)

Obecnie wprowadzany system gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczący gospodarki odpadami zastąpi dotychczasowe zbieranie informacji przez państwową służbę statystyczną.

W ramach tworzonego monitoringu, gmina w stosunku do istniejących własnych obiektów budowlanych posiadających elementy zawierające azbest zobowiązana jest do wypełnienia "arkusza oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania..." zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 kwietnia 2004r.

w sprawie bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 71, poz. 649 z 2004r.)

Po procesie inwentaryzacji samorząd gminy sporządzi zbiorczy wykaz obiektów zawierających azbest w układzie trzech grup pilności dokonywania procesu usuwania wyrobów zawierających azbest. Uzyskane informacje wraz z arkuszami ocen następnie zostaną przekazane do urzędu nadzoru budowlanego w powiecie. Dane te zostaną wykorzystane do opracowania Powiatowego Planu Usuwania Azbestu .